

**Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. Декана ФСП

_____ Яна ЦИМБАЛЕНКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

« ____ » _____ 2020 р.

Мова у правничій діяльності

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

рівень вищої освіти	бакалаврський
спеціальність	081 – Право
освітня програма	Право

Ухвалено методичною комісією ФСП
Протокол від __ _____ 2020 р. №
Голова методичної комісії

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2020 р.

Розробник навчальної програми:

ст. викладач, канд. філол. наук Юлія МАКОВЕЦЬКА-ГУДЗЬ
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

_____
(підпис)

Навчальну програму затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури

Протокол від 10 червня 2020р. №10
Завідувач кафедри

_____ Олена ОНУФРІЄНКО

« » _____ 2020 р.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020 р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Мова у правничій діяльності» складено відповідно до освітньої програми «Право» першого рівня вищої освіти – за спеціальністю 081 – «Право».

Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін загальної підготовки.

Статус навчальної дисципліни – обов'язковий.

Обсяг навчальної дисципліни – 2 (3) кредити ЄКТС.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- застосовувати норми усного професійного мовлення;
- запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;
- вести ділові та приватні бесіди;
- організовувати процес підготовки, складання та виголошення професійної промови;
- організувати взаємодію зі співрозмовником, налагодити контакт, встановити зворотній зв'язок;
- використовувати різноманітні вербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування;
- самостійно підвищувати рівень особистої академічної та мовної культури.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основ культури усного і писемного професійного мовлення;
- загальних вимог до складання та оформлення професійних текстів і документів;
- осмислення основних характеристик спілкування як соціально-психологічного феномена;
- принципів безконфліктного спілкування;
- невербальних комунікативних сигналів;
- основних понять загальної риторики;
- способів підготовки та виголошення публічної промови;
- сучасних методів риторичного аргументування;
- етикету ділового спілкування;
- основ полемічно-дискусивного спілкування та полемічних прийомів;
- грамотного мовного оформлення публічної промови;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти.

УМІННЯ:

- демонструвати під час професійної діяльності якісне і стилістично досконале мовлення;
- використовувати писемну та усну форми ділової української мови;

- застосовувати норми ділового спілкування у правничій діяльності;
- створювати тексти ділового спрямування відповідно до мовної ситуації;
- підготувати та виголосити публічний виступ з урахуванням вимог до використання мовних засобів;
- виступати перед аудиторією, дотримуючись законів риторики і демонструючи високу культуру мови;
- вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування;
- організувати взаємодію з аудиторією, налагодити контакт;
- використовувати невербальні засоби спілкування для досягнення власної мети;
- володіти полемічним мистецтвом (дебати, полеміка, дискусія);
- імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігати проявам академічної нечесності.

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Комунікативна компетентність юриста.

Основні питання:

- Спілкування та комунікація. Закони спілкування.
- Принципи безконфліктного спілкування.
- Вербальні і невербальні компоненти спілкування.
- Особливості спілкування в умовах віртуальної реальності.
- Слухання і його роль у комунікації.
- Складові успішного спілкування/виступу.
- Основні поняття та розділи класичної риторики.
- Загальні та фахові риторики. Поняття судового красномовства.
- Алгоритм підготовки виступу.
- Структура професійної публічної промови.
- Етапи написання та запам'ятовування промови.
- Страх публічних виступів.
- Прийоми впливу на слухачів.
- Взаємодія оратора та аудиторії.

Розділ 2. Особливості ділового спілкування.

Основні питання:

- Ділове спілкування.
- Самопрезентація.
- Мистецтво перемовин.
- Аргументація та види аргументів.
- Особливості відповіді на різні види запитань.
- Суперечка, дискусія, дебати, полеміка: особливості проведення.

Розділ 3 Мовна культура юриста та академічна доброчесність.

Основні питання:

- Культура писемного ділового мовлення.
- Мовні формули офіційних документів.
- Правила оформлення тексту документа.

- Академічна культура, академічна доброчесність.
- Плагіат. Кодекс честі університету.

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

Програмою заплановано такі види навчальних занять: лекції та практичні заняття.

У ході викладання дисципліни застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля в оволодінні знаннями з української мови (*кейс-метод, метод проєктної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо*).

- *Інформативно-рецептивний метод* забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.

- *Репродуктивний метод* передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.

- *Метод проблемного викладу* передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індуктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

- *Дослідницький метод* передбачає творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Метод активізує пізнавальну діяльність студента.

- *Принципи:* наочності, свідомості, науковості, активності, виховного навчання, систематичності й послідовності, доступності і посиленості, індивідуального підходу.

4. Оцінювання результатів навчання

Семестрова атестація проводиться у формі заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала оцінювання.

5. Рекомендована література

Базова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – 342 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078

2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. <https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika>

3. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – Київ: «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ: Таксон, 2016. – 234 с. <https://drive.google.com/file/d/0BvePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>

2. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Телешкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу:

https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi

3. Ораторське мистецтво: підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін.; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. - Х.: Право, 2013.-208 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1035693/>

4. Стернин И.А. Основы речевого воздействия. Учебное издание. – Воронеж: «Истоки», 2012.- 178 с. – Режим доступу: http://sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicacii/Rechevoe_vozdejstvie/Osnovi_rechevogo_vozdeistviya2013.pdf

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС» є у вільному доступі в мережі Інтернет.